

Program Narodów Zjednoczonych
ds. Rozwoju, osoby kontaktowe:

Nowy Jork:
Trygve Olfames
(212) 906-6606
Fax (212) 906-5364
trygve.olfames@undp.org

Waszyngton:
Sarah Papineau Marshall
(202) 331-9130
Fax (202) 331-9363
sarah.papineau.marshall@undp.org

Genewa:
Jean Fabre
(41-22) 917-8541
Fax (41-22) 979-9005
jean.fabre@undp.org

Kopenhaga:
Rolf Aspestrand
(45-35) 46-7000
Fax (45-35) 46-7095
rolf.aspestrand@undp.org

Bruksela:
Diana Moli
(3-22) 505-4620
Fax (3-22) 503-4729
diana.moli@undp.org

Tokio:
Sukehiro Hasegawa
(81-3) 35 467-4751
Fax (81-3) 35 367-4753
sukehiro.hasegawa@undp.org

Nowe technologie – najlepszy sposób na zredukowanie światowego ubóstwa

Niestety niedoskonałości rynku hamują postęp

Miasto Meksyk, 10 lipca 2001 – Podczas zeszłorocznego szczytu Grupy G8, protestujący wysmiali międzynarodowe starania mające na celu podzielenie się zdobyczami technologicznymi z ludźmi biednymi i zaspokojenie w ten sposób ich potrzeb. „Nie możemy jeść komputerów” narzekał przywódca grupy prowadzącej kampanię na rzecz redukcji długów. „Ludzie wciąż umierają”. Pragnąc jeszcze dobitniej przedstawić swoje stanowisko w tej sprawie, członkowie grupy zebrali się na plaży Okinawa i podpalili laptop. Z kolei w międzynarodowych kręgach działających na rzecz rozwoju, niektórzy zaczęli się obawiać, że „szaleństwo” technologiczne może oderwać uwagę darczyńców i odciągnąć środki finansowe od bardziej tradycyjnych celów rozwojowych.

Jednak tegoroczny **Raport o Rozwoju Społecznym**, opracowany pod patronatem Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) i opublikowany właśnie dzisiaj, przekonuje, że technologie teleinformatyczne i biotechnologia są w stanie wnieść ogromny wkład w redukcję światowego ubóstwa. Administrator UNDP Mark Malloch Brown ostrzegł, że „ignorowanie przełomowych osiągnięć technologicznych w dziedzinie medycyny, w rolnictwie i dostępie do informacji będzie oznaczało zaprzepaszczenie szansy na polepszenie życia ludzi żyjących w nędzy”.

Dzięki zastosowaniu rewolucyjnych osiągnięć technologicznych w medycynie, bardzo szybko i znacząco zwiększyła się średnia długość życia – nawet w krajach biednych, które nie posiadają rozbudowanej infrastruktury ochrony zdrowia. Na przykład nowa terapia ustnego nawodnienia ustroju (ORT) oraz skuteczniejsze szczepionki obniżyły w krajach rozwijających się liczbę zgonów spowodowanych najbardziej popularnymi chorobami wieku dziecięcego o około trzy miliony w latach 1980-1990 – to doprawdy zdumiewające osiągnięcie, zważywszy że nastąpiło ono w „straconym dziesięcioleciu”, kiedy wskaźnik wzrostu dochodu większości z tych krajów utrzymywał się na takim samym poziomie lub opadał.¹ Opracowanie szczepionek przeciwko HIV, malarii i gruźlicy, a także mniej znanym chorobom, jak na przykład śpiączce i onchocerkozie mogłoby każdego roku uratować życie milionów ludzi zamieszkujących kraje rozwijające się.²

Raport przekonuje, że również technika społeczeństwa informacyjnego (ICT) może odegrać ważną rolę w rozwoju, ponieważ pokonuje bariery związane z izolacją społeczną, gospodarczą i geograficzną, zwiększa dostęp do informacji i edukacji, a także pozwala ludziom żyjącym w nędzy uczestniczyć w podejmowaniu decyzji mających wpływ na ich życie. Oceniając potencjał ICT, Raport dostrzega nowe możliwości, jakie rysują się dla ludzi biednych w zakresie samostanowienia (podając jako przykład wykorzystanie poczty elektronicznej w globalnej kampanii, która doprowadziła do obalenia Prezydenta Filipin Josepha Estrady w styczniu 2001 roku); wykorzystania sieci do stawiania diagnoz medycznych (na wzór Gambii); kształcenia na odległość (na wzór Turcji); a także tworzenia nowych miejsc pracy (na wzór Kostaryki, Indii i Afryki Południowej). Sakiko Fukuda-Parr, główna autorka tegorocznego Raportu, twierdzi, że to dopiero początek: „ICT jest prawdziwie przełomową technologią, która umożliwi ludziom biednym wprowadzenie demokracji i wzbogacanie wiedzy”. Jako przykład obecnie rozwijanych technologii, które potrafią wzmocnić pozycję ludzi żyjących w ubóstwie, autorzy raportu podają produkcję tanich komputerów i ekranów dotykowych dla osób o słabej umiejętności czytania i pisanie.³

¹ Więcej informacji na temat tejże terapii i szczepionek, zob. Raport 2001 o Rozwoju Społecznym (HDR), str. 28-29.

² Więcej informacji na temat potencjału biotechnologii, zob. HDR 2001, str. 34.

Ale Raport zwraca również uwagę na to, że wiele okazji do wykorzystania najważniejszych zdobyczy technologicznych w krajach ludzi biednych zostało w przeszłości zmarnowanych z powodu braku popytu na rynku i niewystarczających funduszy publicznych. Twórcy technologii w sektorze prywatnym zaspokajają pragnienia konsumentów o wysokich dochodach, a nie potrzeby osób, które reprezentują niewielką siłę nabywczą. Środki finansowe pochodzące z sektora publicznego oraz bodźce zachęcające do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej mogłyby zrekompensować takie niedoskonałości rynku, ale, jak donosi Raport, zarówno rządy krajów rozwijających się, jak i uprzemysłowionych nie zapewniły dotychczas koniecznego wsparcia.

W rezultacie, jedynie 10% ogólnościatowych badań nad ochroną zdrowia jest poświęconych chorobom, które stanowią 90% wszystkich chorób nękających naszą planetę. Na przykład w 1998 roku łączna kwota wydana przez wszystkie kraje świata na badania związane z ochroną zdrowia sięgnęła 70 mld USD, ale jedynie 300 mln USD poświęcono na poszukiwanie szczepionek przeciwko HIV/AIDS, a około 100 mln na badania nad malarią. W Raporcie stwierdzono, że podczas badań w dziedzinie rolnictwa i energetyki zaniedbuje się konkretne potrzeby krajów rozwijających się.⁴

Również dostęp do technologii nie jest równomierny. W krajach rozwiniętych (OECD) mieszka 80% wszystkich użytkowników Internetu. Szerokość całego pasma międzynarodowego przeznaczonego dla wszystkich krajów Afryki jest mniejsza niż szerokość pasma w brazylijskim mieście São Paulo. Z kolei całkowita szerokość pasma Ameryki Łacińskiej niemalże pokrywa się z pasmem Seulu w Korei.⁵

Ludzie żyjący w ubóstwie nie mają jeszcze dostępu nawet do technologii starszej generacji. Do elektryczności, powszechnie wykorzystywanej od czasu wynalezienia żarówki w latach 70-tych XIX wieku, nie ma dostępu około dwóch miliardów ludzi, czyli jedna trzecia ludności świata. Również dwa miliardy mieszkańców Ziemi nie ma dostępu do podstawowych i tanich leków, np. penicyliny, z których większość wynaleziono dziesiątki lat temu.⁶

INFORMACJA O RAPORCIE: Od 1990 roku Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) publikuje corocznie **Raport o Rozwoju Społecznym** (www.undp.org/hdro). Opracowuje go grupa niezależnych ekspertów, którzy analizują najbardziej ważne problemy na świecie. Raport ocenia stopień rozwoju poszczególnych krajów za pomocą wskaźnika rozwoju społecznego, na który składa się nie tylko dochód na jednego mieszkańca, ale także inne czynniki, na przykład średnia długość życia, poziom analfabetyzmu i ogólny dobrobyt. Raport przekonuje, że rozwój ludzkości można zasadniczo zdefiniować jako "proces zwiększania możliwości wyboru, jakiego dokonuje każdy człowiek".

Raport o Rozwoju Społecznym ukazuje się w języku angielskim i jest wydawany przez Oxford University Press, 2001 Evans Rd., Cary, NC 27513, USA. Telefon: (919) 677-0977; bezpłatne połączenie telefoniczne w USA: (800) 451-7556; fax (919) 677-1303.

³ Więcej informacji na temat wykorzystania technologii ICT z pożytkiem dla ubogich, zob. HDR 2001, str. 32-33.

⁴ Więcej informacji na temat nierównego podziału środków na B+R, zob. HDR 2001, str. 39, 109-110.

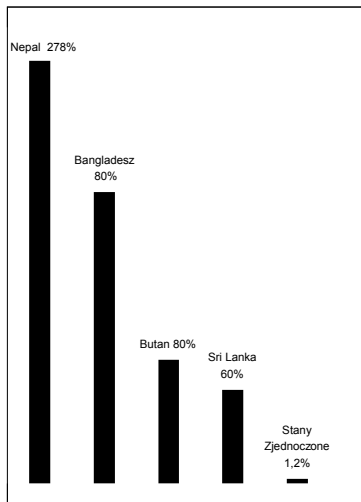
⁵ Więcej informacji na temat nierównego dostępu do technologii cyfrowych, zob. HDR 2001, str. 39-42.

⁶ Więcej informacji na temat nierównego dostępu do starszych technologii, zob. HDR 2001, str. 41.

WYKRES 4.1

Koszt użytkowania Internetu

Miesięczna opłata za dostęp do Internetu
jako % przeciętnego miesięcznego dochodu

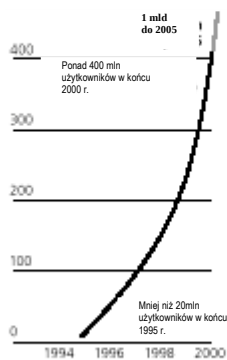
Użytkownicy Internetu (% populacji)		
	1998	2000
Stany Zjednoczone	26,3	54,3
Bogate kraje OECD (z wyj. USA)	6,9	28,2
Ameryka Łacińska i Karaiby	0,8	3,2
Azja Wschodnia i rejon Pacyfiku	0,5	2,3
Europa Wschodnia i WNP	0,8	3,9
Kraje arabskie	0,2	0,6
Kraje na południe od Sahary	0,1	0,4
Azja Południowa	0,04	0,4
Świat	2,4	6,7

Źródło: Kalkulacja wydawcy Raportu o Rozwoju Społecznym oparta na danych Międzynarodowej Unii Telekomunikacyjnej (ITU) z 2000 r. i Banku Światowego 2001h.

Źródło: Kalkulacja wydawcy Raportu o Rozwoju Społecznym oparta na danych dostarczonych przez Nua Publish 2001 oraz ONZ 2001c.

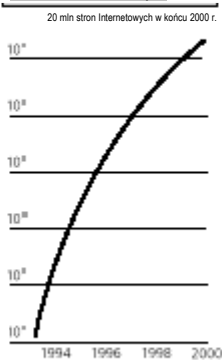
Gwałtowny postęp w technologii

Wielej ludzi ma dostęp...
Użytkownicy Internetu w mln.

Źródło: Nua Publish 2001.

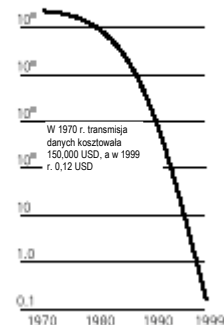
... do większych zasobów informacji...
Liczba stron Internetowych

Źródło: Robert Hobbes Zakon. 2000. Hobbes Internet Timeline

... po niższej cenie.
Koszt transmisji.

USD na bilion bitów między Bostonem a Los Angeles

Źródło: Cox & Alm. 1999. The New Paradigm